

Joint press release by Riverwatch and EuroNatur

“White Book Sava” presented

++ Threats and opportunities for one of the most valuable rivers of Europe ++ Flood protection approach prepared ++ World Wetlands Day on February 2 ++

Vienna, Radolfzell, February 1, 2017. On the occasion of this year’s World Wetland Day on February 2, the environmental organisations Riverwatch and EuroNatur present today the “White Book Sava” – a comprehensive work about one of the ecologically most valuable but least known rivers of Europe.

The “White Book Sava” depicts the ecological importance of this unique river as well as the threats it is facing for the first time in an easy readable, condensed form. At the same time, the book provides concrete suggestions of how flood protection can be improved and the Sava preserved as a life line. In cooperation with the campaign “Save the Blue Heart of Europe” and the SavaParks network, the Vienna consultant FLUVIUS collected data and facts about the Sava and her tributaries, analyzed satellite images and calculated areas in over a year’s work. The results are presented in 57 maps in an extra atlas part. This White Book provides an unprecedented, reliable basis for decisions about the future of the Sava and its residents.

The Sava is the longest river in the Balkans. On her path of 926 kilometers from her source in Slovenia to her mouth into the Danube at Belgrade, the river is lined with 170,000 ha of floodplain forests (40,500 ha softwood and 141,000 hardwood forests), as well as 25,000 ha wet pastures. This is without par in Europe. Taking a look at the biodiversity makes Sava’s value obvious: amongst other species, 900 pairs of white stork nest in the villages along the Sava and over 80 pairs of white-tailed eagles breed in the extensive floodplain forests.

The White Book offers concrete suggestions for sustainable and natural flood protection. 143 areas suitable for relocation of dikes were identified along the Sava. This would allow a total of 185,000 ha of former floodplain forests and pastures to be flooded once again, creating capacities for an additional 3.1 billion cubic metres of water to be stored naturally in the event of a flood. This would decrease and slow down a flood wave considerably while at the same time increasing the ecological quality of the floodplains. Flood protection along the Sava is a dominant topic not only since the historic flood in 2014. 80 per cent of former floodplain area – even forests and pastures – have been disconnected by dams and dikes in the past, exacerbating flood events. “Rather than relying exclusively on technical flood protection through more and more and increasingly high dikes, a more modern approach of flood protection needs to be implemented – in collaboration *with* nature rather than against it. This White Book shows how and where this is possible”, says Ulrich Eichelmann, coordinator of the “Save the Blue Heart of Europe” campaign at Riverwatch.

Apart from the big opportunities for the Sava, the White Book also demonstrates the threats. Virtually the entire river course is threatened by projects which – if implemented as planned –

would destroy the river along with its tributaries. 582 hydropower plants are projected in the Sava river basin: 20 of which on the Sava itself (mostly in Slovenia), the remaining are to dam her tributaries. This would have devastating consequences. For instance, the upper reach of the Sava together with several tributaries such as the Una, Sana and Drina provide the last paradise for the Huchen – a globally endangered predaceous fish species, up to 1.5 meters in length. More than half of its global population finds habitat here. If dams are being constructed within Huchen stretches, scientists predict a total collapse of the population.

Extensive and illegal gravel removal from the river channel poses another threat: according to a survey, approximately 950,000 tons of sediments are being dredged annually from the Sava, and another 1.29 million tons from her tributaries, particularly the Vrbas and the Drina. This is ten times the amount of sediments, the Sava transports to the Danube each year. The effects are severe: river digs deeper into its bed, causing a drop in groundwater level, protective constructions may collapse, and the flood risk increases downstream of extraction sites.

“The Sava is at a crossroad. We have the chance and the know-how to preserve this life line and improve flood protection at the same time. Now, the know-how simply needs to be implemented”, says Theresa Schiller, coordinator of the “Save the Blue Heart of Europe” campaign at EuroNatur.

Background information

- “White Book Sava” for [download: White Book Study, White Book Map Annex](#)
- The campaign “[Save the Blue Heart of Europe](#)” aims to protect the most valuable rivers in the Balkans. The campaign is coordinated by the NGOs Riverwatch and EuroNatur and carried out together with partner organisations in the Balkan countries.
- More information about the Sava at <http://balkanrivers.net/en/key-areas/sava-river>
- World Wetlands Day 2017 <http://www.ramsar.org/activity/world-wetlands-day>
- **Photos attached:** The attached photo material can be used once in connection with this press release and indicating photo credits. Photos in print quality on request.
 1. The best flood protection system: intact floodplain forests along the Sava © Goran Safarek
 2. For the first time, the “White Book Sava” describes the ecological importance and threats of the Sava – one of the most valuable but least known rivers of Europe – in an easy readable, condensed form. © EuroNatur

Contacts

Ulrich Eichelmann – Riverwatch: ulrich.eichelmann@riverwatch.eu +43 676 6621512
Katharina Grund – EuroNatur: katharina.grund@euromatur.org + 49 7732 92 72-10 (press contact)
Oliver Fojkar – Institute for Nature Conservation of Vojvodina Province, Serbia:
oliver.fojkar@pzzp.rs

Заједничко саопштење за медије од стране „Riverwatch“ и „EuroNatur“

„Бела књига реке Саве“ Вам представља

++Опасности и могућности за једну од највреднијих река Европе ++ Припремљен предлог одбране од поплава ++ Светски дан влажних подручја 2. фебруар++

Беч, Радолфцел (Radolfzell), 1. фебруар 2017. Поводом овогодишњег обележавања Светског дана влажних подручја, 2. фебруара, организације за заштиту природе и животне средине „Riverwatch“ и „EuroNatur“, представљају „Белу књигу реке Саве“ – свеобухватан приказ једне од еколошки најзначајнијих а притом најмање познатих река у Европи.

Бела књига реке Саве описује еколошку улогу ове јединствене реке, као и угрожавајуће факторе којима је река изложена, по први пут у једном лако разумљивом и сажетом облику. Истовремено, књига пружа конкретне предлоге како побољшати заштиту од поплава и притом сачувати животворну улогу Саве. У сарадњи са кампањом „Сачувајмо плаво срце Европе“ и „СаваПарк“ мрежом, консултантска кућа „FLUVIUS“ прикупила је податке и чињенице о Сави и њеним притокама, анализирали сателитске снимке и извршила неопходне прорачуне, за нешто више од годину дана. Резултат овог рада представљен је на 57 карти унутар изузетно великог картографског прилога. Ова Бела књига пружа јединствену, поуздану основу за одлучивање о будућности реке Саве и становништва на њеним обалама.

Сава је најдужа река на Балкану. На свом току дугом 926 километара од извора у Словенији до ушћа у Дунав код Београда, река је повезана са 170.000 ha поплавних (влажних) шума (40.500 ha меких лишћара и 141.000 ha тврдих лишћара), као и 25.000 ha влажних пашњака. У Европи нема сличних примера. У погледу биолошке разноврсности значај Саве је очигледан: између осталих врста, 900 парова беле роде се гнезди у селима дуж реке Саве а 80 парова орла белорепана у пространим поплавним шумама.

Бела књига пружа конкретне предлоге за одрживу и природну одбрану од поплава. Идентификовано је 143 подручја погодних за измештање одбрамбених насипа дуж Саве. На тај начин би се обновило плавлеење укупно 185.000 ha изворно поплавних шума и пашњака, при чему би се капацитети за пријем вода повећали за 3,1 милијарду кубних метара у случају поплаве. То би значајно смањило и успорило поплавне таласе а истовремено би се побољшао еколошки статус плавлених станишта. Заштита од поплава је кључно питање, не само од историјске поплаве 2014. године. Чак 80 процената некадашњег алувијалног (плавлениг) подручја Саве, укључујући шуме и пашњаке, одвојено је од водотока бранама и уставама, што је повећало ризик од поплава. „Уместо да се ослањамо само на техничка решења у заштити од

поплава сталним повећањем висине насипа, потребно је применити савременији приступ у одбрани од поплава – у сарадњи са природом а не против ње. Ова Бела књига приказује како и где је то могуће“, речи су Улриха Ајхелмана (Ulrich Eichelmann), координатора кампање „Сачувајмо плаво срце Европе“, коју води „Riverwatch“.

Поред великих могућности за Саву, Бела књига показује и угрожавајуће факторе. Готово цео ток реке угрожен је пројектима који би, ако се имплементирају у потпуности, уништили Саву заједно са њеним притокама. Пројектоване су 582 хидроелектране у сливу реке Саве, од којих су 20 на самом њеном току (углавном у Републици Словенији), а преостале бране су на њеним притокама. Ово би могло имати разорне последице. На пример, горњи ток Саве, заједно са неколико притока, као што су Уна, Сана и Дрина представљају последњи рај за младицу, глобално угрожену предаторску врсту риба, која може да нарасте до 1,5 метра у дужину. Више од половине светске популације ових риба има своје станиште овде. Ако бране буду грађене унутар ових станишта, научници предвиђају потпуни губитак популације.

Широко распрострањено противзаконито уклањање шљунка из водотока представља још једну претњу: према истраживању, годишње се ископа око 950.000 тона седимента из Саве и још 1,29 милиона тона из њених притока, посебно из Врбаса и Дрине. То је десет пута више од укупне количине седимента које Сава исталожи у Дунав сваке године. Последице ове праксе су озбиљне: река се укопава све дубље у свом кориту, што узрокује пад нивоа подземних вода, заштитни објекти се могу урушити, а ризик од поплава, низводно од локација на којима се вади шљунак, се повећава.

„Река Сава је на раскрсници. Имамо прилику и знање да сачувамо ову линију живота и да, у исто време, побољшамо заштиту од поплава вода. Сада само треба имплементирати то наше знање“, каже Тереза Шилер (Theresa Schiller), координатор кампање EURONATUR-а „Спасимо плаво срце Европе“.

Додатне информације:

- „Бела књига реке Саве“ за преузимање (download): White Book Study, White Book Map Annex.
- Кампања [“Save the Blue Heart of Europe”](#) има за циљ да заштити највредније реке на Балкану. Кампању координирају „НВО Riverwatch“ и „EuroNatur“ и спроводе је заједно са партнерским организацијама у земљама Балкана.
- Више информација о Сави на: <http://balkanrivers.net/en/key-areas/sava-river>
- Светски дан влажних станишта 2017 <http://www.ramsar.org/activity/world-wetlands-day>
- **Слике у прилогу:** Приложени фотографски материјал се може користити једном у вези са овим саопштењем и са назначеним аутором. Фотографије у квалитету за штампу се шаљу на захтев.

1. Најбољи систем заштите од поплава: нетакнуте поплавне шуме уз Саву © Горан Сафарек

2. По први пут, „Бела књига реке Саве“ описује еколошки значај и угрожавајуће факторе на Сави - једној од највреднијих, али и најмање познатих река Европе – на лако читљив и сажет начин. © EuroNatur

Контакти:

Ulrich Eichelmann - Riverwatch: ulrich.eichelmann@riverwatch.eu +43 676 6621512

Katharina Grund - EuroNatur: katharina.grund@euronatur.org + 49 7732 92 72-10 (пресс контакт)

Оливер Фојкар – Покрајински завод за заштиту природе, Нови Сад: oliver.fojkar@pzzp.rs

